

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Universitas J.J. Strossmayer Studiorum Essekiensis

Program rada

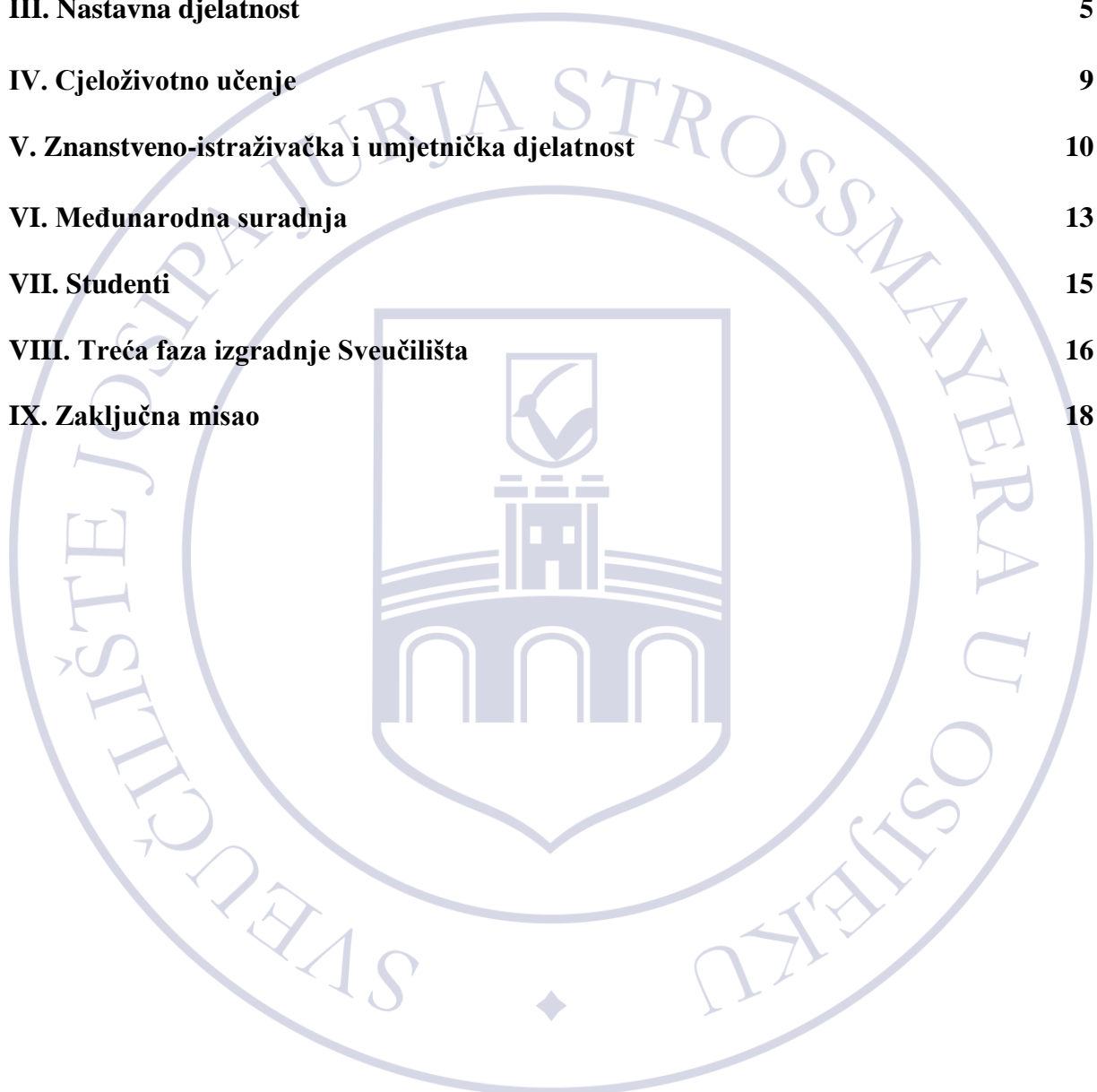
**predložnika za rektora Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku,
za mandatno razdoblje od 01. listopada 2017. do 30. rujna 2021. godine**

Prof.dr.sc. Vlado Guberac
Redoviti profesor u trajnom zvanju

Osijek, svibanj 2017. godine

Sadržaj

I. Uvodna riječ	3
II. Osobna motivacija	4
III. Nastavna djelatnost	5
IV. Cjeloživotno učenje	9
V. Znanstveno-istraživačka i umjetnička djelatnost	10
VI. Međunarodna suradnja	13
VII. Studenti	15
VIII. Treća faza izgradnje Sveučilišta	16
IX. Zaključna misao	18

I. Uvodna riječ

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, radom i zalaganjem svih djelatnika u 42 godine postojanja, danas predstavlja značajnu znanstveno-obrazovnu instituciju koja svojim radom uvelike doprinosi razvoju znanosti i visokoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Tijekom njegovog razvoja uloženi su veliki napor u području osnivanja novih fakulteta i odjela, novih studijskih programa, razvoja infrastrukture, pozicioniranja Sveučilišta u regiji, te unaprjeđenja organizacijske strukture i upravljanja.

Razdoblje koje slijedi stavlja pred Sveučilište nove izazove. Ulaskom RH u punopravno članstvo Europske unije 01. srpnja 2013. godine, Sveučilište je ušlo u zajednicu sveučilišta europske unije te se s ciljem uspješnog pozicioniranja u znatno većem okruženju mora uspješno prilagoditi. Sveučilište mora postati vidljivo i prepoznatljivo u Europskom visoko-obrazovnom prostoru (EHEA) i Europskom istraživačkom prostoru (ERA) te istraživačima i studentima iz Hrvatske i inozemstva privlačno i poželjno mjesto za istraživanje i studiranje. Kao Sveučilište koje djeluje u EU, mora u svom razvoju voditi računa i o primjeni strateških dokumenata poput *Europe 2020*, ili *Europskoj razvojnoj strategiji*, unutar koje je jedan od prioriteta pametni rast, koji uključuje investiranje u obrazovanje, istraživanje i inovacije. Kako bi odgovorilo izazovima koji predstoje Sveučilište mora maksimalno iskoristiti sve svoje kapacitete.

Senat i Sveučilišni savjet su na zajedničkoj sjednici 19. prosinca 2011. godine usvojili Strategiju razvoja Sveučilišta do 2020. godine, a Senat je usvojio 22. prosinca 2014. godine Izmjene i dopune Strategije Sveučilišta. U strategiji je zacrtan veliki broj ciljeva i zadataka, koje svakako, kroz razrađen i detaljan akcijski plan, treba provesti. U prijedlogu Programa rada rektora za sljedeće mandatno razdoblje, a obzirom na izazove koji predstoje za razvoj Sveučilišta, želim dodatno naglasiti internacionalizaciju u svim područjima rada Sveučilišta te jačanje istraživačkog kapaciteta. Sveprisutna globalizacija uvjetuje visoku kompetitivnost u svim segmentima, pa tako i u znanstveno-istraživačkom smislu. Stoga je poseban izazov kontinuirano voditi Sveučilište u smjeru izvrsnosti, koja bi se ogledala u tome da naše Sveučilište bude rangirano među 500 najboljih prema Šangajskoj listi. Pri tome treba naglasiti da internacionalizacija nikako ne znači zapostavljanje tradicijskih vrijednosti i svega onoga što obilježava našu Slavoniju, Baranju i Zapadni Srijem, te Hrvatsku u cjelini. Upravo suprotno, znači isticanje naših prednosti i njihovu jaču promidžbu.

II. Osobna motivacija

Osnovna uloga sveučilišta je služiti zajednici i društvu u kojem djeluje, te doprinosti njihovom boljitku. Kroz jačanje istraživanja u svim disciplinama, od fundamentalnih do primijenjenih, kroz obrazovanje mladih generacija koje će naslijediti naš rad i postignuća, Sveučilište je ključno za ekonomski razvoj zemlje i dobrobit društva u cjelini. Stoga i naše Sveučilište treba odgovorno preuzeti svoju važnu ulogu u promicanju istinskih vrijednosti u zajednici koje se temelje na radu i pojedinca i institucija sustava.

Obnašao sam više dužnosti u radnim tijelima i odborima vezanim za visoko obrazovanje, znanost i umjetnost. Kao član Saborskog odbora za podjelu državnih nagrada za znanost, predsjednik Stručnog povjerenstva za podjelu državnih nagrada iz biotehničkog područja, član Područnog vijeća za biotehničke znanosti, član Matičnog odbora iz područja biotehničkih znanosti te predsjednik ili član u upravnim vijećima institucija koje su u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, dobro sam upućen u sustav visokog školstva i znanosti.

Bio sam član Senata s pravom glasa, kontinuirano 12 godina u svojstvu dekana Poljoprivrednoga fakulteta (četiri uzastopna mandata). Iskustva stečena tijekom četiri godine na dužnosti prodekana za nastavu Poljoprivrednog fakulteta, te 12 godina na dužnosti dekana, motivirala su me da se kandidiram za časnu dužnost rektora Sveučilišta, jer sam siguran da svojim iskustvom na rukovodećim mjestima, mogu doprinijeti daljnjem razvoju osječkog Sveučilišta, u svim njegovim djelatnostima. Želim svu svoju energiju i znanje, iskustvo i međunarodne kontakte, kroz slijedeće četiri godine, uložiti u razvoj i boljitak Sveučilišta, te povezati obrazovni, znanstveni i umjetnički rad, s gospodarstvom i lokalnom zajednicom. Na Sveučilištu nema mjesta protekcijonizmu, nepotizmu niti bilo kojem vidu diskriminacije. Vođenje Sveučilišta od strane rektora mora biti transparento i temeljeno na uskoj suradnji sa svim članovima Senata, uz uvažavanje korisnih prijedloga i sugestija svakog zaposlenika Sveučilišta. Želim da Sveučilište bude ta koheziona sila koja će povezati interese akademske zajednice, lokalne samouprave, gospodarstva i institucija umjetnosti i kulture, s ciljem zadržavanja mladih ljudi u Slavoniji, Baranji i Zapadnom Srijemu, na dobrobit obitelji, kao temelja društva.

III. Nastavna djelatnost

Od akademske 2005./2006. godine na Sveučilištu i njegovim sastavnicama nastava se izvodi prema Bolonjskom procesu, kroz preddiplomske, diplomske, integrirane studije, poslijediplomske doktorske i specijalističke studije, te stručne studije. Nakon 12 godina provođenja studijskih programa nužno je napraviti analizu njihove provedbe, definirati nove akademske profile i prilagoditi se novim zahtjevima tržišta rada i regionalnog okruženja. Potrebna je također značajna reorganizacija izvanrednih studija i njihova prilagodba potrebama izvanrednih studenata u okviru koncepta cjeloživotnog obrazovanja. Potrebno je napraviti analizu i smanjiti inflaciju studijskih smjerova koji su se pokazali nepotrebni, a uvesti one deficitarne na tržištu rada, i atraktivnije.

Strateški razvoj ljudskih potencijala izravno utječe na konkurentnost Republike Hrvatske, zbog čega je u primjeni Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) usklađen s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) od veljače 2013. godine. Na taj način se bolje povezuje obrazovanje s potrebama tržišta rada. Pri tome je vrlo važno uključiti predstavnike gospodarstva i zajednice u analizu, poboljšanja i izradu novih kurikuluma kako bi oni mogli dati potrebna znanja i vještine studentima, te im omogućiti višu razinu kompetitivnosti na tržištu rada.

Važno za uspješno konkuriranje studenata na tržištu rada je i jasan opis svih znanja, vještina i kompetencija koje oni stječu tijekom studija. Izuzetno je važno tijekom studiranja omogućiti studentima što više stručne prakse, više kontakata s gospodarstvenicima kao potencijalnim poslodavcima. Poslodavac može tijekom studija kroz studentsku praksu, stručni ili umjetnički rad, stvoriti svoje mišljenje o svakom studentu, vrednovati ga ili stipendirati, te na taj način vezati za pravni subjekt, nakon što student diplomira.

Sveučilište mora imati „misijsku“ ulogu ne samo u obrazovnom, znanstvenom, umjetničkom i stručnom pogledu, nego i u socijalnom i demografskom. Već pri samom spomenu činjenice da Sveučilište u Osijeku ima, za nove generacije mladih ljudi, studije za gotovo sve akademske profile na razini fakulteta, Akademije i odjela, i činjenice da je Osijek već pune 42 godine sveučilišni grad, stvara se jak osjećaj sigurnosti i optimizma kod mladih ljudi, a pogotovo kod njihovih roditelja. Ekonomski aspekt u ovom slučaju nikako ne smijemo zaboraviti. Nove generacije studenta ne moraju stanovati u dalekim gradovima, studirati na udaljenim sveučilištima, nego to mogu u svome gradu. Taj osjećaj sigurnosti zalog je budućnosti, te jačanje gospodarstva i povezivanje sveučilišta s gospodarstvom, treba pridonijeti u sljedećem razdoblju demografskoj obnovi.

Još jedna vrlo velika „misijska“ uloga sveučilišta je zadržavanje mladih ljudi u Osijeku, u istočnoj Hrvatskoj, nakon stečene diplome. Vrlo često svjedoci smo odlazaka naših mladih ljudi, akademski obrazovanih, u zemlje Europske unije u potrazi za poslom. Nerijetko im diploma, stečena na našem Sveučilištu, služi samo kao odskočna daska ili ključ za vrata Europe. Nažalost, neki od njih već pri upisu prve godine studija, unaprijed znaju i hoće diplomu isključivo kao alat kojim će si osigurati radno mjesto u nekoj od zemalja zapadne Europe, i isključivo s tim ciljem upisuju studij u Osijeku. Sveučilište mora uložiti maksimalne napore i zadržati akademski obrazovne mlade ljude u Osijeku i istočnoj Hrvatskoj, kontaktima tijekom studija s potencijalnim poslodavcima, prijavljivanjem start-up projekata kod tih poslodavaca, kako iz znanstvenog i stručnog, tako i iz umjetničkog područja, te kroz edukaciju na sveučilištu u vidu razvoja karijera.

Sastavnice Sveučilišta su posao oko definiranja ishoda učenja, na razini predmeta/modula te na razini svakoga studijskog programa, priveli kraju. Iste su objedinjene u katalogu znanja, vještina i kompetencija za svaku razinu studija. Poštujući stečene kompetencije i vještine tijekom studija, važno je da se tijekom predavanja, vježbi ali i provjere znanja i stečenih vještina, ne izgubi kolegijalan, otvoren, akademski odnos između profesora i studenta, odnosno da birokracija, predavanja „ex-chatedra“ te brojčano vrednovanje svega i svačega, ne dovedu do udaljavanja ili svojevrsnog otuđenja tog odnosa.

Potrebno je dati punu potporu osnivanju novih sastavnica Sveučilišta: Fakulteta dentalne medicine i zdravstva te Fakulteta za kulturalne i medijske studije.

Sveučilišne sastavnice izvode danas veliki broj studijskih programa i pokrivaju veliki broj područja znanosti. Ulaganjem dodatnih napora na pojedinim sastavnicama ustrojeni su i novi deficitarni studiji. Također treba ustrojiti i razvijati nove studijske programe na postojećim sastavnicama kao što su Veterina, Farmacija, Šumarstvo, Krajobrazna arhitektura... Ovakovi novi studiji predstavljaju značajan potencijal za daljnji razvoj Sveučilišta i način zadržavanja mladih na području istočne Hrvatske. Uz znanstveno-nastavni kadar koji imaju naše sastavnice, te angažiranje malog dijela nastavnika s drugih sveučilišta, vrlo brzo bi se utemeljili novi studijski programi a kroz, najviše pet godina, imali bi odgovarajuću vlastitu znanstveno-nastavnu strukturu, odnosno nove docente. Nastojanjima pojedinih naših sastavnica da ustroje nove studije, Sveučilište treba dati punu podršku.

Na Sveučilištu je još uvijek nedovoljno iskorišten znanstveno-nastavni i umjetničko-nastavni potencijal za ustroj i razvoj zajedničkih studija između dvije ili više sastavnica Sveučilišta (*joint study program*). Zajednički studijski programi, naročito na diplomskoj razini,

omogućuju interdisciplinarni pristup, doprinose unutarnjoj mobilnosti nastavnika te studentskoj mobilnosti i stjecanju znanja i vještina kojima završeni studenti mogu bolje konkurirati na tržištu rada. Neki od novih prijedloga studijskih programa za ustroj studija na diplomskoj razini mogu biti novi studiji: Ekologija i zaštita okoliša, Kontinentalni turizam i gastronomija i sl. Zajednički studiji značajno bi pridonijeli podizanju kvalitete nastavnog procesa i privlačenju većeg broja studenata na Sveučilište.

Internacionalizaciju Sveučilišta u području nastavnog procesa potrebno je provesti organizacijom, naročito diplomskih studija, na engleskom jeziku na razini sastavnica, ili ponuditi prethodno predložene zajedničke programe više naših sastavnica, na engleskom jeziku. Nadalje, Sveučilište treba uložiti dodatni napor te pomoći sastavnicama u pronalasku inozemnih partnera u realizaciji zajedničkih diplomskih studija, pri čemu bi studenti dio nastavnog procesa proveli na osječkom Sveučilištu a dio na partnerskom sveučilištu. Studenti ovih studija dobivaju diplome obaju sveučilišta koja izvode program. Ovakvi združeni studiji značajno bi pridonijeli povećanju vidljivosti Sveučilišta u EHEA-i, podizanju njegova ugleda u međunarodnim okvirima, te bi inicirali veći dolazak stranih studenata na Sveučilište.

Nikako se ne smije zaboraviti da se osječko Sveučilište želi razvijati kao istraživačko sveučilište, te je za nastavni proces vrlo važno provoditi visoko kvalitetnu nastavu u međunarodnom, kompetitivnom, istraživačkom okruženju. Stoga je pored uključivanja studenata u istraživački proces i njihovog upoznavanja s najnovijim rezultatima istraživanja i primjenom u praksi vrlo važno organizirati pozvana predavanja inozemnih profesora i istraživača. Brojnost pozvanih predavanja potrebno je kontinuirano podizati pri čemu ona mogu biti organizirana na pojedinim sastavnicama ili na razini Sveučilišta za sve sastavnice (ovisno o tematici). U svrhu boljeg pozicioniranja Sveučilišta i njegove internacionalizacije, potrebno je na pozvana predavanja dovesti vodeće europske ali i svjetske stručnjake različitih područja znanosti, te iz područja umjetnosti. U organizaciji, uspostavljanju kontakata kao i financijskoj potpori, Sveučilište će pomagati sastavnicama u realizaciji te suradnje.

Internacionalizacija Sveučilišta jedan je od prioritetnih ciljeva razvoja. Upisom većeg broj studenata iz zemalja Europske unije, na naše studijske programe na engleskom jeziku, nećemo ostvariti znatno veću materijalnu dobit, ali je dobit višestruka na drugim razinama. Strani studenti će tijekom studija ostvariti kontakte s našim studentima, također će se organizirati javna obrana završnih i diplomskih radove pred međunarodnim povjerenstvom. Studenti će studirati na doktorskom studijima, gdje će također članovi povjerenstava biti znanstvenici i umjetnici iz različitih zemalja Europske unije. I na kraju, iz cijele te suradnje

prijavljuju se zajednički projekti te publiciraju znanstveni i umjetnički radovi u prestižnim svjetskim časopisima, što doprinosi povećanju vidljivosti Sveučilišta u cjelini. Vrlo je važno na diplomskim i doktorskim studijima Sveučilišta povećati broj stranih studenata iz zemalja koje ne pripadaju Europskoj uniji. Kroz ove oblike suradnje i edukacije, ostvarit će se znatna materijalna sredstva neophodna za daljnji razvoj sastavnice (u znanstvenom i umjetničkom razvoju).

Isto tako, potrebno je uspostaviti nove doktorske studije iz umjetničkog područja i to povezivanjem humanističkog područja i područja umjetnosti (znanosti o umjetnosti, povijest umjetnosti, kazališna umjetnost, likovna umjetnost i glazbena umjetnost) kako bi se omogućio razvoj znanstveno-umjetničkog potencijala i razvoj istraživačkih karijera na osječkom Sveučilištu, ali i ustanovama umjetnosti i kulture. Stoga je bitno umjetničkom segmentu razvoja Sveučilišta dati veći značaj, kako kroz materijalne i tehničke uvjete, tako i umjetničko-nastavni potencijal (razvijati umjetnički pomladak) te, uz postojeće resore i prorektore, razvijati resor za kulturu, umjetnost i međuinstitucijsku suradnju s pripadajućim prorektorom.

Glavni ciljevi:

- **analiza i prilagodba postojećih programa potrebama tržišta rada**
- **osnivanje novih fakulteta**
- **razvijati resor za kulturu, umjetnost i međuinstitucijsku suradnju**
- **razvoj novih studijskih programa**
- **razvoj zajedničkih diplomskih studijskih programa više sastavnica**
- **razvoj diplomskih i doktorskih studija na engleskom jeziku**
- **razvoj zajedničkih diplomskih studija s inozemnim sveučilištima**
- **podizanje broja pozvanih predavanja uglednih inozemnih znanstvenika**
- **umrežavanje doktorskih studija s inozemnim sveučilištima**
- **ustroj novih i povećanje broja studenata na doktorskim studijima**

IV. Cjeloživotno obrazovanje

Razvoj koncepta cjeloživotnog obrazovanja utvrđen je i Strategijom Sveučilišta u kojoj je određeno da su sve sastavnice Sveučilišta obvezne izraditi i različite programe usavršavanja kao neformalne programe koji bi omogućili dodatne kompetencije i različite vidove dokvalifikacije za potrebe tržišta i mogućnost zapošljavanja u okruženju u kojem djeluje osječko Sveučilište.

Razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja jedno je od važnih područja djelovanja kojim sveučilište dodatno doprinosi razvoju visokoškolskog obrazovnog prostora i boljitku zajednice u kojoj djeluje. Programi cjeloživotnog obrazovanja mogu se razvijati za nadogradnju znanja visokoobrazovanih skupina stanovništva ili za stjecanje osnovnih znanja za polaznike bez visokoškolske diplome. Iskustva europskih sveučilišta koja provode programe cjeloživotnog obrazovanja pokazuju da njihovom izvedbom sveučilišta:

- (1) jačaju partnerski odnos s lokalnom zajednicom,
- (2) omogućuju financiranje iz različitih izvora,
- (3) bolje reagiraju na izazove regionalnog razvoja.

Za razvoj cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu potrebno je provoditi analize potreba u regiji za novim programima, popularizirati programe i približiti ih potencijalnim korisnicima, surađivati sa sličnim centrima na drugim sveučilištima. Potrebno je širiti nastavnu bazu uključivanjem ljudi izvan Sveučilišta: gospodarstva i javnog sektora.

Osim navedenog potrebno je omogućiti različite vidove stručnog usavršavanja nenastavnom osoblju u okviru koncepta cjeloživotnog obrazovanja od izvanrednih studija u svim ciklusima obrazovanja (preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studiji), i osigurati u okviru Poslovnog fonda financiranje studija. Isto tako treba napomenuti da stručno-administrativno osoblje s različitim kompetencijama ulazi u osiguranje minimalnih institucijskih pretpostavki za ustrojavanje novih studijskih programa, u kojima se izričito navode propisi i standardi trajnog usavršavanja svih zaposlenika Sveučilišta.

Glavni ciljevi:

- **iskorištavanje potencijala Sveučilišta za razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja**
- **uključivati u nastavnu bazu ljude iz gospodarstva i javnog sektora**
- **međunarodna prepoznatljivost programa cjeloživotnog učenja Sveučilišta**
- **omogućiti stručno usavršavanje nenastavnog osoblja**

V. Znanstveno-istraživačka i umjetnička djelatnost

Internacionalizacija Sveučilišta velikim dijelom se može ostvariti kroz znanstveno-istraživački rad njegovih sastavnica. Sveučilište se, kako je i navedeno u strategiji razvoja, profilira u pravcu istraživačkog sveučilišta. Za taj cilj potrebno je osigurati uvjete za provođenje znanstvenih istraživanja od infrastrukturnih, što se postiže kroz razvoj i izgradnju sveučilišnog kampusa, do materijalnih uvjeta i logistike. Vidljivost Sveučilišta u ERA-i povezana je s projektima koji se na njemu provode, značajem rezultata istraživanja kao i intenzitetom objavljivanja i kvalitetom znanstvenih radova. Kvaliteta znanstvenih radova vrlo je važna za daljnji napredak sveučilišta te je svakako potrebno podići broj objavljenih znanstvenih radova u časopisima visokog faktora odjeka (IF). Kako bi stimuliralo istraživače za intenzivniji znanstveni rad, veće apliciranje na projekte i objavljivanje znanstvenih radova u prestižnim časopisima, Sveučilište je razvilo sustav za nagrađivanje znanstvene izvrsnosti, i taj sustav treba kontinuirano doradivati. Rezultat bi trebao biti ne samo podizanje broja radova objavljenih u časopisima s visokim IF, nego i porast h-indeksa (citiranost od strane drugih autora), kao mjerila kvalitete objavljenih rezultata istraživanja.

U internacionalizaciji Sveučilišta u području istraživanja te njegovoj većoj vidljivosti u ERA-i značajno mjesto zauzimaju i istraživači koji poslijedoktorske specijalizacije provode na Sveučilištu. Privlačenje mladih doktora znanosti i stvaranje uvjeta za poslijedoktorske specijalizacije na sastavnicama, jedan je od potencijala koje Sveučilište svakako treba iskoristiti u predstojećem razdoblju. Za prijem poslijedoktoranada na svoje sastavnice, Sveučilište će dati punu podršku u administrativnom dijelu te u dijelu rješavanja smještaja poslijedoktoranada, pri čemu će se razraditi standardi i kriteriji za natječaje i odabir poslijedoktoranada. Doktori znanosti koji poslijedoktorsku specijalizaciju provedu na našem Sveučilištu, postaju trajna spona između Sveučilišta i njihove matične institucije te osiguravaju temelje za buduću suradnju na projektima vezanih za umjetnost i istraživački rad. Istraživači Sveučilišta u Osijeku vode danas veliki broj znanstvenih projekata. Obzirom na današnja kretanja i financiranje znanstvene djelatnosti sigurno je da će broj projekata i količina sredstava, koje će osiguravati resorno ministarstvo ili Hrvatska zaklada za znanost, biti sve manja. Stoga je potrebno pristupiti novim izvorima financiranja, poput natječaja Europske komisije koja su na raspolaganju kroz strukturne fondove, ali i kroz programe *Horizon 2020*. Već je zaživjelo povlačenje sredstava iz strukturnih fondova i s tim aktivnostima svakako treba nastaviti, ali i osmisliti nove prijedloge pri čemu u osmišljavanju projekata trebaju sudjelovati sve sastavnice.

Za uspješno konkuriranje na natječajima programa *Horizon 2020* potrebno je formirati interdisciplinarne istraživačke skupine znanstvenika s nekoliko sastavnica Sveučilišta te iskoristiti dosadašnja poznanstva, suradnje i kontakte s inozemnim institucijama u svrhu uključivanja u zajedničke aplikacije na natječaje. Smatram da je za daljnji razvoj znanstvenog istraživanja na Sveučilištu izuzetno važno povezivanje istraživača s više sastavnica i zajedničko prijavljivanje, ne samo na EU projekte već i na domaće projekte. Samo povezivanjem je moguće postići interdisciplinarnost i multidisciplinarnost, koje su danas imperativi znanstvenog istraživanja.

U pripremama za međunarodne istraživačke projekte vrlo je često potrebna novčana potpora za pripremu aplikacija na te projekte. Nadalje, kod realizacije tih projekata sve je više onih gdje se očekuje određeni stupanj sufinanciranja. Iako Sveučilište raspolaže s ograničenim sredstvima moguće je barem djelomično pomoći u provedbi navedenih aktivnosti. Stoga je na razini Sveučilišta potrebno iz Fonda za istraživačke projekte pomoći u izradi većih, međunarodnih projektnih prijedloga i djelomično u njihovom sufinanciranju. Način raspodjele i odabira projekata razraditi će se kroz jasne i transparentne kriterije.

Direktno povezan s istraživanjima je i transfer znanja i rezultata u gospodarstvo. Ovo je i jedan od glavnih ciljeva razvoja na europskoj razini. Kako bismo imali više uspjeha u transferu znanja potrebno je intenzivirati djelovanje Ureda za transfer tehnologije koji će istraživačima pomoći u registraciji patenata i zaštiti intelektualnog vlasništva, kao i u pronalasku partnera iz gospodarstva. Ured treba pružiti administrativnu pomoć istraživačima koji rezultate istraživanja žele komercijalizirati ili na osnovu njih osnovati spin-off ili start-up tvrtke koje su sastavni dio tehnološkog parka Sveučilišta.

U svrhu podizanja razine znanstvenog istraživanja i ostvarivanja cilja profiliranja kao istraživačkog sveučilišta, izuzetno je bilo važno osnivanje Znanstvenog centra izvrsnosti za personaliziranu brigu o zdravlju, i taj proces konačno je priveden kraju. Također je završeno osnivanje centra kompetencija - Centar primijenjenih bioznanosti Lanac zdrave hrane d.o.o. U centar kompetencija uključeni su: Sveučilište, Poljoprivredni fakultet, Prehrambeno-tehnološki fakultet, Medicinski fakultet, te Poljoprivredni institut Osijek.

Neophodno je pomagati rad Sveučilišnog centra za bibliografsko-dokumentacijsku građu o Josipu Jurju Strossmayeru i crkvenoj povijesti. U Elaboratu o osnivanju Sveučilišnog centra za bibliografsko-dokumentacijsku građu istaknuto je: „Biskup Josip Juraj Strossmayer dao je hrvatskom identitetu svoj poseban pečat ne samo u nacionalnom, kulturnom i vjerskom polju, nego i u svim njegovim sastavnicama. Bio je, što je danas sve očitije, komplementarna, a

nekad i alternativna opcija za rješenje životnih pitanja, ne samo hrvatskog nego i nekih drugih slavenskih naroda. Kao takav postao je, današnjim rječnikom rečeno, brand odnosno prepoznatljiv i prihvatljiv znak hrvatskog identiteta posebno u inozemstvu. Značenje i veličinu Strossmayerove osobe i djela prepoznali su i osnivači Sveučilišta u Osijeku, kada su odlučili da se ono nazove upravo njegovim imenom. Za pretpostaviti je da takav izbor implicitno znači, ne samo određeno poštovanje, nego i obvezu prema svemu što Osječko sveučilište veže sa Strossmayerom.“

Primarna misija Centra je sustavno prikupljanje svih Strossmayerovih djela (objavljenih i neobjavljenih), izrada retrospektivne i praćenje tekuće bibliografije o Strossmayeru, te sustavno istraživanje arhivske građe o njemu i o crkvenoj povijesti uopće. Posebnost takvog rada je u tome što se bibliografija i arhivski izvori povezuju unakrsno u jednoj datoteci. Glede opsega, datoteka ima internacionalni karakter, budući povezuje sve bibliografske jedinice (i cjelovite dokumente u prijepisu i presliku) koje se nalazile u arhivima u Hrvatskoj i inozemstvu, i to posebice s Povijesnim institutom u Rimu.

Svrha Sveučilišnog centra je prikupljanje dokumentacije, snimanje i digitalizacija arhivske građe o Josipu Jurju Strossmayeru i crkvenoj povijesti, radi očuvanja hrvatskog nacionalnog identiteta, a posebice kako bi osječko Sveučilište bilo prepoznatljivo i konkurentno u europskom istraživačkom prostoru. Osnivanje Sveučilišnog centra temelji se na povezanosti znanosti i visokog obrazovanja, povezanosti znanstvenih istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, interdisciplinarnim područjima znanosti, povezivanju znanstvenika u interdisciplinarnim znanstvenim istraživanjima, posebice u provedbi istraživanja u Doktorskoj školi Društveno-humanističkih znanosti, Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, Filozofskom fakultetu, Pravnom fakultetu te Odjelu za kulturologiju. U sljedećem razdoblju treba imenovati pročelnika Centra i organizirati rad Centra.

Glavni ciljevi:

- **vidljivost u ERA-i**
- **razvoj sustava za nagrađivanje znanstvene izvrsnosti**
- **formiranje interdisciplinarnih istraživačkih grupa**
- **razvijati djelatnost Centra izvrsnosti i Centra kompetencije**
- **razvijati djelatnost Centra za bibliografsko-dokumentacijsku građu o Josipu Jurju Strossmayeru i crkvenoj povijesti**
- **uključivanje u međunarodne asocijacije**

VI. Međunarodna suradnja

Kako je u predloženom programu dodatni naglasak na internacionalizaciji Sveučilišta, međunarodna suradnja zauzima značajno mjesto. U provođenju svih aktivnosti značajno je djelovanje postojeće Službe za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju, čiji rad će se provođenjem internacionalizacije Sveučilišta značajnije intenzivirati i proširiti, naročito u dijelu osnaživanja potencijala za prijavu i vođenje međunarodnih projekata, (projekt menadžeri). Dio aktivnosti vezanih za međunarodnu suradnju djelomično je opisan u prethodnim poglavljima. Ovdje bih želio dodatno naglasiti mobilnost studenata i nastavnika sveučilišta kao jedan od vrlo važnih preduvjeta za internacionalizaciju Sveučilišta ali i njegov ukupan razvoj. Sveučilište se nalazi u Erasmus programu koji omogućava dvosmjernu razmjenu studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja. Potpisan je značajan broj ugovora, a u sljedećem razdoblju potrebno je nastaviti sa širenjem mreže Erasmus partnera. Erasmus program treba znatno više iskoristiti u području studentske razmjene, gdje je potrebno uložiti dodatno zalaganje na pobuđivanju većeg interesa studenata za odlazak na inozemne institucije, ali i većeg dolaska stranih studenata na Sveučilište. Predviđeni razvoj studija na engleskom jeziku svakako će pridonijeti većoj atraktivnosti Sveučilišta za strane studente. Erasmus program razmjene za nastavnike, prilika je za realizaciju predavanja gostujućih profesora s europskih institucija, ali i za gostujuća predavanja profesora Sveučilišta na inozemnim institucijama. Time će se znatno pridonijeti internacionalizaciji i međunarodnoj prepoznatljivosti Sveučilišta i njegovih sastavnica. Potrebno je naglasiti i mogućnost razmjene nenastavnog osoblja u svrhu stručnog usavršavanja. Smatram da je ovaj dio razmjene svakako potrebno značajnije iskoristiti, kako bi uredi i službe Sveučilišta i njegovih sastavnica mogli unaprijediti svoj rad i prilagoditi se novim zahtjevima Europskog obrazovnog prostora. Posebno će se ovaj vid razmjene i stručnog usavršavanja primijeniti za djelatnike novoformiranih sveučilišnih ureda.

Za znanstveno-nastavno osoblje sveučilišta vrlo je važno stjecanje iskustava na inozemnim znanstvenim i znanstveno-nastavnim institucijama pri čemu se trebaju poticati duži boravci. U realizaciji ovih aktivnosti važno je aplicirati na programe Hrvatske zaklade za znanost te međunarodne programe stipendiranja (Fulbright, DAAD i sl.). Boravci u inozemstvu dodatno će se poticati i kroz sustav nagrađivanja znanstvene izvrsnosti.

Za intenziviranje međunarodne aktivnosti i međunarodnu prepoznatljivost Sveučilišta, vrlo je važno proaktivno sudjelovanje predstavnika Sveučilišta u radu i aktivnostima Europske sveučilišne asocijacije (EUA) i njenih tijela. Sudjelovanjem na konferencijama i radionicama

u organizaciji EUA-e Sveučilište može (1) aktivnije utjecati na razvoj i kretanja u Europskom visokoobrazovnom prostoru, (2) lakše pronaći inozemne partnere za znanstveno-istraživački i nastavni rad sastavnica, (3) učiti na iskustvu institucija koje se znatno duže nalaze u Europskom obrazovnom prostoru, (4) biti u tijeku sa najnovijim trendovima i pravcima razvoja visokoškolskih institucija u Europi, te se svojim kapacitetima na vrijeme prilagođavati nužnim promjenama.

Glavni ciljevi:

- **intenziviranje dolazne i odlazne Erasmus mobilnosti**
- **širenje mreže Erasmus partnera**
- **intenziviranje mobilnosti za nenastavno osoblje u svrhu stručnog usavršavanja**
- **duži istraživački boravci na inozemnim institucijama**
- **proaktivno sudjelovanje u EUA**

VII. Studenti

Potrebno je nastaviti promidžbu za upis na sastavnice Sveučilišta organiziranjem Smotre Sveučilišta u Osijeku, obilaskom srednjih škola iz kojih dolaze budući studenti i manifestacijama koje imaju za cilj popularizaciju studijskih programa. Kontinuirano ulaganje u studentski standard i uključivanje studenata u sve aktivnosti Sveučilišta, neizostavni su dio rada i djelovanja Sveučilišta, kao i potpomaganje studentskih manifestacija. Jedan od važnih dijelova osiguranja kvalitetnog studentskog života i rada na Sveučilištu je i mogućnost pronalaska informacija o budućim poslodavcima, uspostavljanje kontakata s njima, te priprema za tržište rada i pronalazak posla. Za to je važno dodatno osnažiti djelovanje Službe za profesionalno savjetovanje studenata koja provodi grupna savjetovanja studenata (izrada CV-a, priprema za razgovore s poslodavcima i sl.) i individualno savjetovanje. Rad službe potrebno je proširiti na organiziranje susreta s poslodavcima i organiziranje Dana karijera te provođenje analize zapošljavanja studenata sveučilišnih sastavnica.

Upisne kvote trebaju biti prilagođene potrebama tržišta rada, kako je to opisano i u okviru općih ciljeva u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj, što je uzeto u obzir i pri potpisivanju Pilot programskih ugovora našeg Sveučilišta s resornim ministarstvom. Treba nastaviti s provedbom ugovora i ciljeva koji su definirani te praćenjem rezultata koje se Sveučilište obvezalo ostvariti. Uložiti dodatne napore u osnivanje studijskih programa kojih nema na Sveučilištu, a koji su traženi na tržištu rada. Operativnim planom potrebno je detaljnije odrediti aktivnosti po mjesecima i godinama.

Važno je poticati uključivanje najboljih studenata diplomskih studija u rad na znanstvenim i istraživačkim projektima. Na taj način se mogu prepoznati najkvalitetniji pojedinci od kojih se kasnije može regrutirati znanstveni pomladak Sveučilišta. Isto tako, uvažavajući temeljno načelo uzajamnosti i partnerstva pripadnika akademske zajednice, studenti trebaju biti aktivni sudionici u svim segmentima sveučilišnih djelatnosti: nastavnog procesa, ostvarivanja strateških ciljeva osječkog Sveučilišta, te poticanju poboljšanja studentskog standarda. U okviru Poslovnog fonda treba nastaviti financiranje studentskog sporta, te različitih studentskih manifestacija i studentskih projekata. Dvije osnovne stavke koje utječu na studentski standard su studentski smještaj i studentska prehrana. Polaganjem kamena temeljca za novi Studentski paviljon u velikoj mjeri pomoći će se rješavanju problema smještaja studenata, a u dijelu prehrane treba učiniti dodatne napore, zajedno s resornim ministarstvom, i financijski pomoći radu Studentskog centra, kako bi se prehrana i standard studenata zadržali na zavidnoj razini.

VIII. Treća faza obnove i izgradnje Sveučilišta

Sveučilište u Osijeku obnavlja se i izgrađuje kroz tri faze, gdje treća faza obuhvaća razdoblje od 2015.-2020. godine. Treća faza obnove i izgradnje provodila bi se u skladu sa Strategijom Sveučilišta i Poslovnim planom, koje je donio Senat Sveučilišta.

U Strategiji Sveučilišta za razdoblje od 2011.-2020. godine, dani su prijedlozi infrastrukturnih objekata koje bi trebalo izgraditi odnosno obnoviti, na čijoj bi se provedbi nastavilo maksimalno angažiranje od strane Sveučilišta. Od svih sastavnica Sveučilišta lociranih unutar Sveučilišnog kampusa, jedino Poljoprivredni fakultet i Građevinski fakultet imaju dostatnu površinu za obavljanje nastavne, znanstveno-istraživačke, umjetničke i stručne djelatnosti, dok ostale sastavnice to nemaju. Stoga je u trećoj fazi razvoja i obnove Sveučilišta potrebno dovršiti izgradnju Sveučilišne knjižnice i multimedijalnog centra, Studentskog paviljona, dogradnju i adaptaciju zgrade Umjetničke akademije, dogradnju Manježa (nastavno-koncertno-izložbeno-radionički prostor) novih zgrada Prehrambeno-tehnološkog fakulteta, Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, Pravnog fakulteta, dogradnju Sveučilišnih odjela, dogradnju Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, dogradnju Medicinskog fakulteta i Fakulteta dentalne medicine i zdravstva, prenamjenu vanjskih prostora kampusa te sportske dvorane.

Potrebno dovršiti adaptaciju prostora u Crkvenoj ulici za Fakultet dentalne medicine i zdravstva te realizirati dva značajna projekta: zgradu Sveučilišnog centra i stambeno poslovnu zgradu u Ulici A. Stepinca, koji trebaju biti suvremeno obrazovno središte za kvalitetnu potporu svim razinama obrazovanja, a posebno višim razinama studiranja te programima cjeloživotnog učenja.

Projekt „Medikopolis“ (Odluka Vlade RH od 1. listopada 2015. godine o prijenosu nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u svrhu realizacije projekta „Medikopolis“), je od iznimnog značaja ne samo za osječko Sveučilište, već i za istočnu Hrvatsku. U „Medikopolisu“ bi se osigurali sadržaji koji su neophodni za osiguranje kvalitete nastave i to posebice izvođenja kliničkih vježbi na svim studijskim programima Medicinskog fakulteta u Osijeku, te primjena suvremenih zdravstvenih dijagnostičkih i rehabilitacijskih postupaka u svrhu edukacije studenata. Na navedenoj lokaciji predviđa se smještaj bolesnika s kroničnim bolestima, provođenje rehabilitacijskih i dijagnostičkih postupaka kardiovaskularnih bolesnika I. kategorije, neuroloških bolesnika te kod djece s poteškoćama u razvoju. Isto tako osigurala bi se edukacija budućih zdravstvenih djelatnika obzirom da spomenuti sadržaji nisu zastupljeni na području istočne Hrvatske.

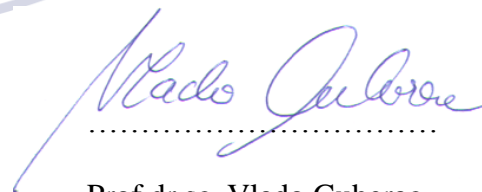
Dio sredstava za daljnju obnovu i razvoj Sveučilišta bit će nužno osigurati prijavom na natječaje za strukturne fondove EU-a, za što će biti nužno prethodno osigurati projektnu dokumentaciju i studije izvodivosti.

I na kraju, ali ne manje bitno, moraju se osigurati financijska sredstva za uređenje zgrade Rektorata i Odjela za kulturologiju u povijesnoj Tvrđi. Ta lijepa zgrada u povijesnoj jezgri, ogledalo je, ne samo Sveučilišta nego i Grada Osijeka, njegove tradicije, kulture i povijesti.

IX. Zaključna misao

Internacionalizacija i promicanje izvrsnosti u svim segmentima djelovanja našega Sveučilišta, bit će podloga za podizanje kvalitete u obrazovanju, znanosti, umjetnosti i kulturi. Sveučilište u hrvatskom i europskom okruženju, treba nastaviti razvijati u pravcu njegove internacionalizacije, kao dijela velike obitelji europskih sveučilišta, kojima povijesno i zemljopisno pripada. Osim djelatnosti kojom se bavi, Sveučilište u Osijeku ima povijesnu zadaću i ulogu, da sve svoje resurse (kadrovske i materijalne) stavi u funkciju razvoja karijera i zadržavanja mladih ljudi u gradu Osijeku i istočnoj Hrvatskoj, te po svaku cijenu spriječi daljnji odlazak mladih u inozemstvo. Tu izuzetno tešku zadaću, Sveučilište može ostvariti jedino u sinergiji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i nacionalnim tijelima u području visokog obrazovanja i znanosti, lokalnom zajednicom, gospodarstvom, ali i našim obiteljima, kojima treba uliti optimizam u bolje sutra, i svjetliju budućnost naše djece u vlastitoj domovini. U sljedećem razdoblju Sveučilište u Osijeku ima povijesnu zadaću da mladim ljudima omogući ne samo studije i stjecanje akademskih zvanja, već da im tijekom studija omogući profiliranje u određenom području u suradnji s gospodarstvom, kako bi svi zajedno pridonijeli razvoju našeg grada, Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema u cjelini. Zahvaljujući Sveučilištu, Osijek je „grad mladosti“. Imamo stoga i povijesnu zadaću i odgovornost da to tako i ostane.

.....

Prof.dr.sc. Vlado Guberac